

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Срохондіна Т.О., к.т.н., доцент кафедри менеджменту виробничої сфери,
Дашковський Н.В., студент, ДВНЗ «НГУ», м. Дніропетровск, Україна*

Інноваційна політика забезпечує реалізацію стратегічних цілей підприємства з врахуванням його наявних і потенційних ресурсних можливостей та з огляду на ринкову ситуацію. Вона спрямована на досягнення цілей підприємства і створення механізмів їх реалізації. Щоб вирішити ці завдання вона повинна, по-перше, носити стратегічний характер; по-друге, бути нерозривно пов'язаною з ринковою ситуацією; по-третє, враховувати ресурсні можливості підприємства; по-четверте, ґрунтуватись на системному і цілеспрямованому підході до її формування; по-п'яте, забезпечувати неперервність і комплексність інноваційної діяльності підприємства, охоплення нею всіх внутрішніх елементів; по-шосте, забезпечувати нерозривність інноваційної політики і сучасних досягнень науково-технічного прогресу.

Інноваційна політика є частиною загальної політики підприємства, яка регламентує взаємодію науково-технічної, виробничої та економічної діяльності при реалізації нововведень. Управління цією взаємодією має здійснюватися на основі певних норм і правил, які охоплюють: організаційні та правові процедури, розвиток функціональних напрямів діяльності підприємства; основні фактори та механізм реалізації інновацій; механізм коригування напрямів інноваційної діяльності [1, с24].

Управління інноваційною діяльністю охоплює стратегічні та оперативні аспекти і має бути, з одного боку, націлене на створення або оперативне залучення інновацій, які забезпечуватимуть збереження і зміцнення ринкових позицій підприємства у тривалій перспективі, а з іншого - на систематичну й цілеспрямовану діяльність із вдосконалення існуючих технологій, прийомів і способів виконання роботи, завдяки яким життя інновацій подовжується.

Стратегічне управління інноваційною діяльністю націлене на реалізацію масштабних інноваційних проектів та визначає основні напрями в науково-технічній і виробничій діяльності підприємства у сферах розроблення і впровадження нової продукції, залучення у виробничу діяльність нових ресурсів і технологій, освоєння нових методів організації виробництва. Для реалізації цих завдань необхідно розробляти плани і програми інноваційної діяльності; здійснювати обґрунтування проектів створення нових продуктів; розробляти ефективні організаційні форми управління; керувати ресурсним забезпеченням інноваційних програм та проектів. Плани і програми інноваційної діяльності складають на основі ретельного вивчення таких чинників зовнішнього середовища, як економічні, науково-технологічні, демографічні, екологічні, рівень конкуренції в галузі тощо. Водночас оцінюють реальні можливості підприємства щодо інвестування інноваційних проектів, оскільки їх реалізація передбачає значні інвестиції, пов'язані із зміною техніко-технологічної бази.

Оперативне управління інноваційною діяльністю підприємства полягає у складанні календарних планів-графіків виконання робіт і контролюванні їх виконанні; вивченні економічних, організаційно-управлінських, соціально-психологічних факторів, що впливають на здатність фірми здійснювати інноваційну діяльність; розробленні ефективних форм організації інноваційної діяльності. Воно передбачає розроблення системи стимулювання з метою заохочення ініціативи, участі в

інноваційних змінах, обговоренні проблем, що виникають у процесів провадження інновації тощо. Ефективна система стимулювання інноваційної діяльності забезпечує зміщення акцентів у системі мотивації персоналу: від простої соціалізації і прагнення задовольнити матеріальні процеси - до реалізації власних здібностей через участь у проекті, здобуття визнання завдяки його успішному впровадженню тощо. Активне залучення до інноваційної діяльності працівників підприємства підвищує потенціал його розвитку, створює нові інноваційні можливості, оскільки упровадження нових ідей здійснюється не під тиском вищого керівництва, а на основі розуміння можливості і за безпосередньої участі у генеруванні ідей та створенні нового всім персоналом [3, с.569].

До стратегічних аспектів управління інноваційною діяльністю підприємств роздрібною торгівлі віднесемо: залучення нових (вітчизняних) джерел постачання товарів; освоєння нових методів організації праці та формування торгово-технологічного процесу; пропонування споживачам товарів із покращеними властивостями (без ГМО, екологічно безпечних тощо). Відповідно оперативними аспектами управління інноваційною діяльністю підприємств роздрібною торгівлі є: оперативне планування структури роздрібного товарообороту; розробка системи стимулювання збуту; розробка системи стимулювання інновацій.

В Україні до початку економічної кризи об'єктом управління у закладах ресторанного господарства був стабільний виробничий процес та стабільний торгово-технологічний процес у підприємствах роздрібною торгівлі. Інноваційні процеси в цей період мали короткостроковий локальний характер. Однак нові економічні умови, що склалися сьогодні, вимагають інтенсивної інноваційної діяльності, підвищення уваги до ефективної організації досліджень і розробок, організації нововведень, зниження інноваційних ризиків. У діяльності організації на всіх стадіях життєвого циклу продукції поєднуються стабільний та інноваційний процеси. Вони взаємодоповнюють один одного: стабільний процес визначає інноваційні завдання, а результати інноваційної діяльності реалізуються у стабільному процесі діяльності [2, с.3-26].

Формування ефективних організаційних форм управління інноваціями підвищує чутливість підприємства до змін і його здатність гнучко переналагоджуватися, реагуючи на сигнали зовнішнього середовища. Такі структурні утворення можуть бути вкраплені у звичайну механістичну структуру і бути постійними центрами ініціювання змін; можуть утворюватися спонтанно у формі внутрішнього підприємництва чи формуватися у вигляді організаційних штабів. Вибір організаційних форм реалізації нововведень залежать від ступеня мінливості ринку, на якому працює фірма: за високої мінливості використовують адаптивні структури (проектна і матрична), за низької - спеціальні підрозділи, які працюють на перспективу, або штаби, коли інноваційний проект вступає у стадію реалізації.

Управління інноваційною діяльністю є невід'ємною частиною виробничо-господарської діяльності підприємства, яка несе в собі імпульс розвитку, ґрунтуючись на нових підходах до вирішення звичних виробничих завдань. Оптимальне поєднання виробничої та інноваційної діяльності дає змогу не лише постійно вдосконалювати виробничий процес і продукцію, а й діяти на випередження, виявляти нові перспективні напрями чи форми бізнесу, диверсифікувати діяльність з метою задоволення нових суспільних потреб.

Список літератури:

1. Вінокуров В.А. Організація стратегічного управління на підприємстві / В.А. Вынокуров // М.: Центр економіки та маркетингу, 2006. – 24 с.
2. Орлов А.І. Сучасні підходи до управління інноваціями та інвестиціями / А.І. Орлов, Л.А. Орлова // Економіка ХХІ століття. - 2002. - № 12. - С. 3-26.
3. Тичинський А.В. Управління інноваційною діяльністю компаній: сучасні підходи, алгоритми, досвід / А.В. Тичинський // Таганрог: ТРТУ, 2006. – 569 с.

ІНФОРМАЦІЙНА ФУНКЦІЯ КОНТРОЛЮ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

*Каширська А.І., старший викладач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту,
ХДУХТ, м. Харків, Україна*

На сучасному етапі еволюції споживчого ринку значних змін зазнали форми та напрями справляння ресторанного бізнесу, внаслідок чого широко поширеним стало моделювання перспективної мережі підприємств ресторанного бізнесу, для яких характерним є масовий характер з відмітними технологіями обслуговування та видами пропонованої продукції залежно від місця здійснення діяльності. Специфічний характер діяльності суб'єктів ресторанного бізнесу в їх сучасному прояві вимагає відповідно налагодженого контролю, функції якого мають бути поширені на інформаційне забезпечення результативного та продуктивного ведення ресторанного бізнесу, беручи до уваги умови невизначеності та ризикованості, що притаманні сьогоденному ринковому оточенню.

Основні вимоги щодо роботи суб'єктів господарської діяльності (закладів, підприємств) усіх форм власності, що здійснюють діяльність на території України у сфері ресторанного господарства, регламентовано Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України № 219 від 24.07.2002 р., яким затверджено Правила роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства [3]. Це основний нормативно-правовий акт, на який орієнтується ресторанний бізнес у процесі провадження діяльності. Відповідними правилами регулюється й питання щодо проведення контролю та додержання законодавчо визначених норм та правил, суб'єктами якого виступають органи місцевого самоврядування та інші органи згідно з їх професійною компетенцією.

Організація внутрішнього контролю має на меті забезпечення інформацією про причини, які спричиняють неспроможність управлінських рішень, та вироблення підсумкової думки щодо оптимізації забезпечення та здійснення господарських операцій. Продуктивність внутрішнього контролю полягає не тільки в його ретроспективному характері щодо виявлення окремих проблем і розбіжностей у веденні ресторанного бізнесу. Отримати відповідний економічний ефект можна з перспективного напрямку внутрішнього контролю, котрим виробляється дієва стратегія виконання поставлених завдань, для чого задіюють інформаційні ресурси, які відображають історичний характер об'єктів контролю та аналіз їх достатності та якості для раціонального розвитку діяльності на перспективу.

Внутрішній контроль визначають як вид управлінської діяльності, який забезпечує керівництву підприємств підтвердження щодо вірності його управлінських рішень, а також щодо здійснених ним поточних коректив [2]. В якості механізму